

fundacja
Instytut Aktywizacji Regionów
z siedzibą w Gdyni
adres do korespondencji:
ul. Sarnia Góra 9
84-207 Koleczkowo

Gdynia, dnia 1 sierpnia 2023 roku

Sz. P.
Sąd Rejonowy w

PETYCJA

Szanowni Państwo,

Działając na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 roku o petycjach (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz 870), działając w interesie publicznym w ramach prowadzonego przez naszą fundację projektu pn. „PEŁNOPRAWNI – osoby z niepełnosprawnościami jako petenci w sądach i urzędach” przedstawiamy Państwu audyt w zakresie zidentyfikowanych aspektów dyskryminacji w wymiarze sprawiedliwości i administracji publicznej, na gruncie prowadzonej w Sądzie Rejonowym w sprawie. W jednej ze spraw prowadzonych przed tutejszym organem, zapewniłmy pomoc prawną w ramach działań interwencyjnych na etapie postępowania dla osób z niepełnosprawnościami w zakresie zidentyfikowanych naruszeń lub ograniczeń praw człowieka, dyskryminacji i przemocy na terenie całego woj. pomorskiego. W oparciu o przeprowadzoną sprawę chcielibyśmy podzielić się z Państwem problemami jakich doświadczyła osoba z niepełnosprawnościami na etapie prowadzonego postępowania. Na podstawie art. 2 ust. 3 in fine ustawy o petycjach prosimy o ustosunkowanie się do audytu oraz odniesienie się czy zaproponowane przez nas propozycje zmian w zakresie działania Państwa instytucji mogą zostać wdrożone, jako że sprawa dotyczy życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji.

Audyt:

"Analiza naruszeń praw osoby z niepełnosprawnością w postępowaniu sądowym dotyczącym zeznań świadka"

WSTĘP:

Niniejszy audyt ma na celu zidentyfikowanie naruszeń praw osoby z niepełnosprawnością w kontekście postępowania sądowego dotyczącego zeznań świadka. Przedstawiony zostanie krótki opis zidentyfikowanego problemu wraz z przytoczeniem kluczowej podstawy prawnej powiązanej z obszarem, gdzie ujawniono zachowania dyskryminujące. Dodatkowo, zostanie przedstawiony kolejny podpunkt, którym jest kompleksowe wsparcie prawne podjęte w związku z analizowaną sytuacją.

OPIS SYTUACJI:

Osoba z niepełnosprawnością (ON) została wezwana do udziału w postępowaniu sądowym jako świadek. Ze względu na rekonwalescencję, która powodowała zaburzenia aparatu mowy i istotne ograniczenia w komunikowaniu się werbalnym, Sąd odmówił Beneficjentowi możliwości złożenia zeznań na piśmie. Sąd także zażądał od świadka przedstawienia zaświadczenia od lekarza sądowego, które miało usprawiedliwić jego nieobecność na przesłuchaniu. Jednak z powodu harmonogramu leczenia, świadek nie był w stanie uzyskać wymaganego zaświadczenia lekarskiego i złożył do sądu dokument wystawiony przez logopedę, który informował o stanie zdrowia i ograniczeniach Beneficjenta. Pomimo tego, Sąd odmówił przyjęcia tego dokumentu jako dowodu usprawiedliwiającego nieobecność ON na przesłuchaniu.

ANALIZA NARUSZEŃ:

W analizowanej sprawie zidentyfikowano szereg naruszeń praw osoby z niepełnosprawnością w postępowaniu sądowym dotyczącym zeznań świadka. Poniżej przedstawiamy wskazanie tych naruszeń:

1. Naruszenie prawa do równego traktowania:

Sąd odmówił Beneficjentowi możliwości złożenia zeznań na piśmie, mimo istotnych ograniczeń w komunikowaniu się werbalnym wynikających z niepełnosprawności. To naruszało zasadę równego traktowania, określoną w art. 32 i 33 Konstytucji RP.

2. Odmowa uwzględnienia dokumentu informującego o stanie zdrowia i ograniczeniach ON:

Sąd odmówił przyjęcia dokumentu wystawionego przez logopedę jako dowodu usprawiedliwiającego nieobecność świadka na przesłuchaniu. Tym samym naruszono prawo do skutecznej obrony i zapewnienia równych szans osobom z niepełnosprawnościami w procesie sądowym.

PODSTAWY PRAWNE POWIĄZANE Z WYKRYTYMI NARUSZENIAMI:

Podstawy prawne powiązane z wykrytymi naruszeniami to:

- Konstytucja RP: Art. 32 i 33 Konstytucji RP określają prawa osób niepełnosprawnych i zobowiązują organy państwowe do zapewnienia im równości wobec prawa oraz ochrony przed dyskryminacją.

- Art. 13 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych: Wymaga on wprowadzenia dostosowań proceduralnych w celu ułatwienia skutecznego udziału osób z niepełnosprawnościami jako świadków we wszelkich postępowaniach prawnych.

KOMPLEKSOWE WSPARCIE PRAWNE:

W związku z analizowaną sytuacją podjęto kompleksowe wsparcie prawne, które obejmuje pomoc w toczących się postępowaniach sądowych: Osoba z niepełnosprawnością otrzymała profesjonalne wsparcie prawnicze w postępowaniach sądowych związanych z tą sprawą. Celem tego wsparcia było zapewnienie ochrony prawnej Beneficjenta i umożliwienie mu skutecznego udziału w procesie sądowym.

KORZYŚCI DLA ORGANU, KTÓRY ZASTOSUJE EFEKTY AUDYTU

dotyczącego naruszeń praw osoby z niepełnosprawnością w postępowaniu sądowym dotyczącym zeznań świadka, mogą być następujące:

1. **Zgodność z prawem:** Zastosowanie wyników audytu pozwoli organowi na zapewnienie zgodności z obowiązującymi przepisami prawnymi, takimi jak Konstytucja RP i Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych. Działanie zgodnie z tymi przepisami przyczyni się do wzmocnienia legitymacji organu i zaufania społecznego.
2. **Eliminacja dyskryminacji:** Poprawa procedur i praktyk sądowych dotyczących osób z niepełnosprawnościami pomoże w eliminacji przypadków dyskryminacji i niesprawiedliwego traktowania. Organy, które podejmują działania w celu zapewnienia równego traktowania, zyskują reputację jako instytucje otwarte, sprawiedliwe i dostępne dla wszystkich obywateli.
3. **Skuteczne wykorzystanie zasobów:** Poprawa dostępności wymiaru sprawiedliwości dla osób z niepełnosprawnościami przyczynia się do efektywnego wykorzystania zasobów organu. Działania takie jak umożliwienie składania zeznań na piśmie lub akceptowanie odpowiednich dokumentów medycznych pomagają uniknąć niepotrzebnych opóźnień i kosztów związanych z postępowaniem sądowym.
4. **Pozytywny wizerunek i zaufanie społeczne:** Działania organu mające na celu zapewnienie równości i sprawiedliwości dla osób z niepełnosprawnościami przyczyniają się do budowania pozytywnego wizerunku i zaufania społecznego. Organy, które dbają o potrzeby osób z niepełnosprawnościami, są postrzegane jako instytucje otwarte, empatyczne i odpowiedzialne, co może przyczynić się do poprawy relacji z obywatelami.
5. **Zapobieganie sporom i skargom:** Poprawa procedur i praktyk sądowych w celu uwzględnienia potrzeb osób z niepełnosprawnościami może przyczynić się do zmniejszenia liczby sporów i skarg. Zwiększona dostępność i równość w procesie sądowym mogą skutkować mniejszą frustracją obywateli oraz zmniejszeniem możliwości naruszeń prawnych, co przekłada się na efektywniejsze działanie organu.

Podsumowując, zastosowanie efektów audytu i wprowadzenie poprawek w procedurach sądowych dotyczących osób z niepełnosprawnościami przyniesie korzyści organowi w postaci zgodności z prawem, eliminacji dyskryminacji, efektywnego wykorzystania zasobów, pozytywnego wizerunku oraz zapobiegania sporom i skargom.

PODSUMOWANIE:

Analiza naruszeń praw osoby z niepełnosprawnością w postępowaniu sądowym dotyczącym zeznań świadka wykazała szereg naruszeń, takich jak naruszenie prawa do równego traktowania i prawa do skutecznej obrony. Podstawą prawną powiązaną z tymi naruszeniami są odpowiednie przepisy Konstytucji RP oraz Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych. Podjęto kompleksowe wsparcie prawne, w tym pomoc w toczących się postępowaniach sądowych, aby zapewnić Beneficjentowi odpowiednią ochronę praw i umożliwić mu skuteczny udział w procesie sądowym.

dr Piotr Kamiński
członek zarządu fundacji
Instytut Aktywizacji Regionów
koordynator projektu
„PEŁNOPRAWNI – osoby z niepełnosprawnościami jako
petenci w sądach i urzędach”, pełnoprawni.eu

- do wiadomości - Rzecznik Praw Obywatelskich.